

საქართველოს
გარემოს დაცვისა და
სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ანგარიში 2021 წელი

გარემოსდაცვითი კონტროლის გაძლიერება	2
ორგანიზაციული სტრუქტურა.....	5
ბიუჯეტი	7
საინფორმაციო ელექტრონული სისტემები	8
ცხელი ხაზი - 153	10
კანონდარღვევათა სტატისტიკა.....	11
რეგულირების ობიექტების ინსპექტირება	15
პრევენციული ღონისძიებები	19
განსახორციელებელი გეგმები - 2022	22

გარემოსდაცვითი კონტროლის გაძლიერება

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი უზრუნველყოფს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებას საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, მათ შორის, მის ტერიტორიულ წყლებში, კონტინენტურ შელფსა და განსაკუთრებულ ეკონომიკურ ზონაში.

დეპარტამენტის უფლებამოსილებათა მანდატი ვრცელდება შემდეგ სფეროებზე:

- ატმოსფერული ჰაერის, წყლის, მიწის, წიაღისა და ბიომრავალფეროვნების დაცვა, მათ შორის, საქართველოს ტყის კანონმდებლობის მოთხოვნათა დაცვა;
- ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის კონტროლი;
- ქიმიური უსაფრთხოების, ნარჩენების მართვის კონტროლი;
- ცოცხალი გენმოდირებული ორგანიზმების გამოყენების სფეროში სახელმწიფო კონტროლი;
- CITES დანართებში შეტანილი სახეობით, მისი ნაწილით ან დერივატით უკანონო ექსპორტის, იმპორტის, რეექსპორტის და ზღვიდან ინტროდუქციის კონტროლი;
- გაცემული ლიცენზიების (გარდა სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიებისა) /ნებართვების და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების კონტროლი;
- საავტომობილო საწვავის ხარისხობრივ ნორმასთან შესაბამისობის კონტროლი;
- პლასტიკის ან/და ბიოდეგრადირებადი პარკების წარმოების კონტროლი;
- მაცივარაგენტებზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურებაზე კონტროლი.

2021 წელს სამრეწველო სექტორიდან გარემოს დაბინძურების პრევენციისა და შემცირების მიზნით განხორციელდა მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ცვლილებები:

- მიღებული იქნა საკანონმდებლო პაკეტი - „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე; „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“, "გარემოს დაცვის შესახებ" საქართველოს

კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, რომლის შესაბამისად მნიშვნელოვნად გამკაცრდა ატმოსფერულ ჰაერზე მავნე ანთროპოგენურ ზემოქმედებასთან დაკავშირებული სანქციები. კერძოდ, გაიზარდა ჯარიმები სამრეწველო ობიექტებიდან გადაჭარბებული გაფრქვევებისთვის, აირმტვერდამჭერი სისტემის არქონის ან გამოუყენებლობისთვის, ასევე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების დარღვევისთვის/ გადაწყვეტილების გარეშე საქმიანობისათვის.

- დაწესდა დამატებითი მოთხოვნები რეგულირების იმ ობიექტების მიმართ, რომლებიც საქმიანობიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვან ზეგავლენას ახდენენ ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე. კერძოდ, 2021 წლის 1 ივნისიდან გააჩნიათ ვალდებულებები -
  - დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების ორგანიზებული გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის უწყვეტი წარმოების ვალდებულება ინსტრუმენტული მეთოდით, უშუალოდ მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის წყაროზე (ჰაერსატარში, მილში) და შესაბამის ელექტრონულ სისტემაში მონაცემების ასევე უწყვეტად გადაცემის ვალდებულება.

კანონდარღვევათა შემაკავებელი ეფექტის გაუმჯობესებისა და კანონმდებლობის სრულყოფის მიზნით გარემოს დაცვის კანონის 57-ე მუხლის მე-7 პუნქტის შესაბამისად, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს მიენიჭა უფლებამოსილება (სექტემბერი, 2021) - მიიღოს გადაწყვეტილება რეგულირების ობიექტისთვის შესაბამისი ქმედების მთლიანად ან ნაწილობრივ შეზღუდვის შესახებ, იმ შემთხვევაში, თუ:

- რეგულირების ობიექტი საქმიანობას ახორციელებს გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული სავალდებულო დოკუმენტის (აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის) გარეშე;
- რეგულირების ობიექტის საქმიანობა გარემოს მნიშვნელოვან საფრთხეს უქმნის და მისი აღმოფხვრა სავალდებულოა, თუმცა ამის დაუყოვნებლივ განხორციელება შეუძლებელია;
- რეგულირების ობიექტის საქმიანობამ შეიძლება, საფრთხე შეუქმნას ადამიანის სიცოცხლეს ან ჯანმრთელობას ან/და მტკიცებულებებს.

ბრაკონიერობასთან ბრძოლის ფარგლებში, სამოყვარულო და სპორტული თევზჭერის მოწესრიგების მიზნით მომზადდა საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი:

- ცვლილებები „ცხოველთა სამყაროს შესახებ“ საქართველოს კანონში, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა და სისხლის სამართლის კოდექსებში.

გარდა ამისა, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ინიციატივით განხორციელდა ცვლილებები ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსსა და სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში უკანონო ხე-ტყის დაუყოვნებლივი განკარგვის მიზნით, რაც უზრუნველყოფს ხე-ტყის სასაქონლო ღირებულების შენარჩუნებასა და მათი რეალიზაციიდან მიღებულ ეფექტს.

სატყეო სექტორში მიმდინარე რეფორმის განხორციელების ხელშეწყობის ფარგლებში, გრძელდება დეპარტამენტის გაძლიერება ხე-ტყის ეფექტური კონტროლის უზრუნველსაყოფად:

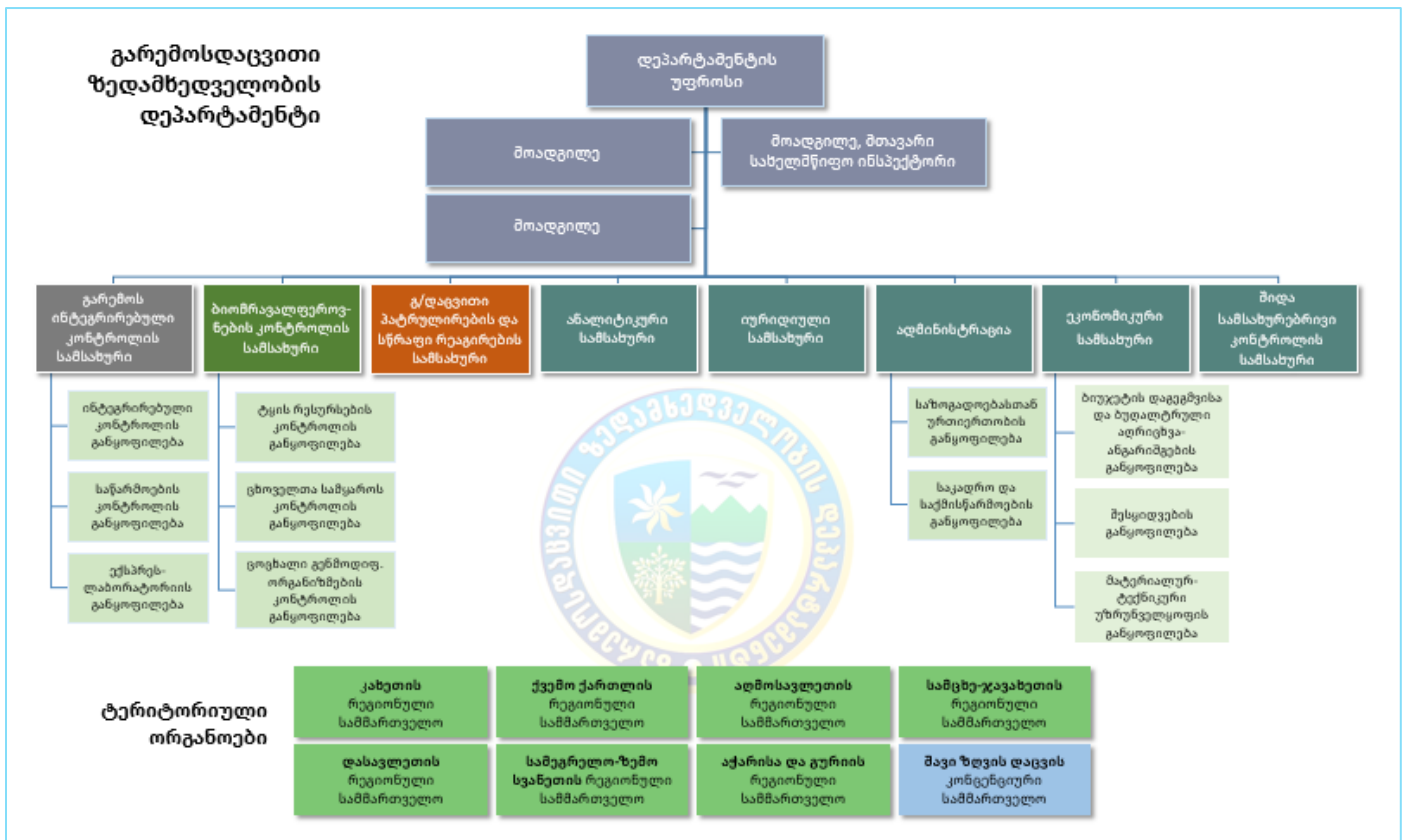
- მწვანე კლიმატის ფონდის (GCF) მიერ მხარდაჭერილი პროექტის ფარგლებში შემუშავდა ღონისძიებები ტყეზე ზედამხედველობისა და კანონადსრულების გაუმჯობესების მიზნით, 2022-2028 წლებისთვის - დაიგეგმა ზედამხედველობის თანამედროვე მექანიზმებისა და ტექნოლოგიების დანერგვის, პატრულირებისა და სწრაფი რეაგირების თანამშრომელთა, ტყის რესურსების კონტროლის მიმართულებით მომუშავე მეტყევე ინსპექტორების უწყვეტი სწავლების ღონისძიებები.

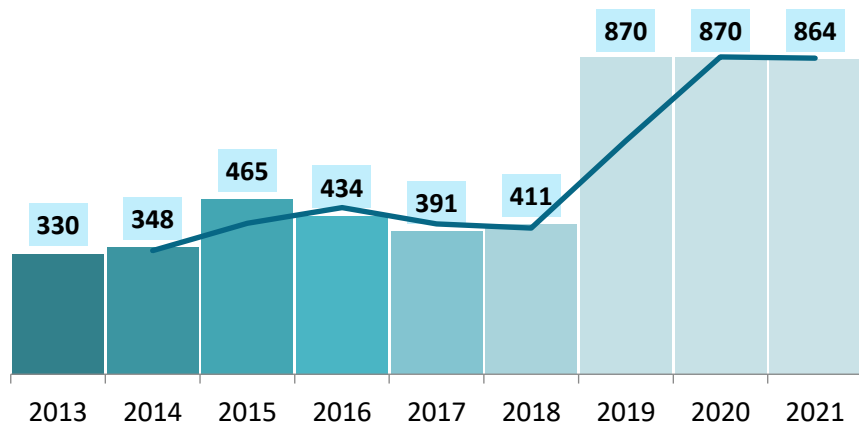
სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და განათლების ცენტრის მხარდაჭერით სამინისტროს თანამშრომლების გადამზადებისა და შესაძლებლობების გაძლიერების ფარგლებში, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, მათ შორის, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის პატრულირებისა და სწრაფი რეაგირების თანამშრომლებმა. სულ გადამზადდა 200-ზე მეტი თანამშრომელი (მათ შორის, ონლაინ-პლატფორმების გამოყენებით).

ორგანიზაციული სტრუქტურა

დეპარტამენტი საქმიანობას ახორციელებს ცენტრალურ აპარატში შემავალი სტრუქტურული ქვედანაყოფების, 7 რეგიონული სამმართველოსა და შავი ზღვის დაცვის კონვენციური სამმართველოს მეშვეობით.

2021 წლის მდგომარეობით დეპარტამენტის საშტატო რიცხოვნება 864 საშტატო ერთეულს შეადგენს.

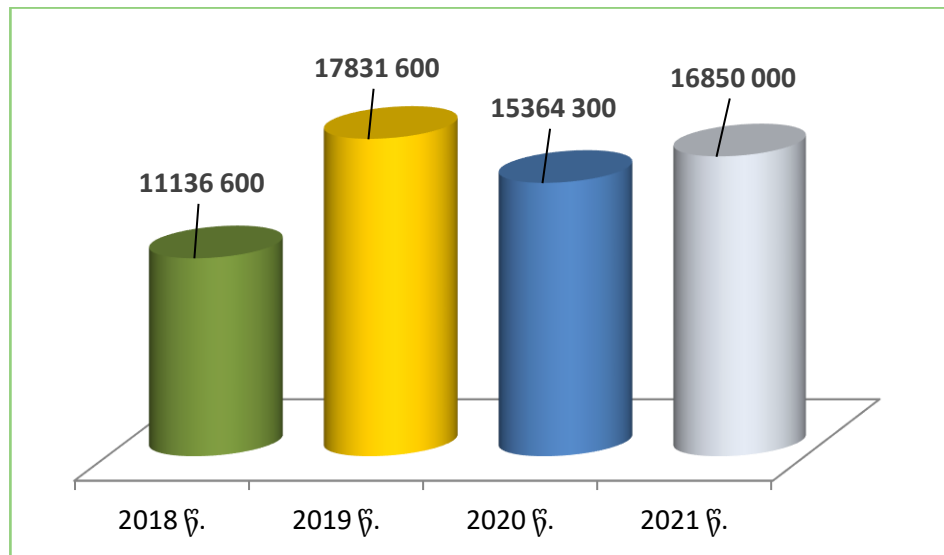
საშტატო რიცხოვნების დინამიკა, 2013-2021

ბიუჯეტი

“საქართველოს 2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ” კანონით, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის დაფინანსება 16 850,0 ათ. ლარით განისაზღვრა.

ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლები (ათ. ლარი)

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა	2018 წ.	2019 წ.	2020 წ.	2021 წ.
სულ	11 136.6	17 831.6	15 364.3	16 850.0
ხარჯები	10 002.4	14 170.4	15 324.2	16 550.0
- შრომის ანაზღაურება	6 288.0	8 784.8	10 238.6	11 000.0
არაფინანსური აქტივების ზრდა	1 134.2	3 661.3	40.1	300.0

ბიუჯეტის მაჩვენებლები, 2018-2021

საინფორმაციო ელექტრონული სისტემები

რეგულირების ობიექტების მიერ კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების მონიტორინგის უზრუნველყოფის მიზნით, დეპარტამენტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებდა საინფორმაციო სისტემების მართვასა და განვითარებას (emoe.gov.ge):

- **მერქნული რესურსების მართვის ელექტრონული სისტემა** - ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზიის მფლობელები ახორციელებენ ტყეკაფების აღრიცხვას, დამზადებულ ხე-ტყეზე გამოწერილი ხე-ტყის წარმოშობის დოკუმენტების ასახვასა და სისტემაში ელექტრონულად ატვირთვას. 2021 წელს ელექტრონულ სისტემაში ყოველდღიურ ანგარიშგებას დამზადებული ხე-ტყის თაობაზე ხორციელდებოდა ხე-ტყის დამზადების 13 სპეციალური ლიცენზიის ფარგლებში.
- **სახერხი საამქროების ელექტრონული სისტემა** - 2021 წლის მდგომარეობით, სისტემაში კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებულია მრგვალი ხე-ტყის (მორის) გადამამუშავებელი 762 საამქრო. სახერხი საამქროები ახორციელებენ მრგვალი მორის მიღება-გადამამუშავების აღრიცხვას, გადამამუშავების შედეგად მიღებული პროდუქტის ასახვას და პროდუქტის გატანის რეგისტრაციას.
- **თევზჭერის ელექტრონული სისტემა** - თევზჭერის სპეციალური ლიცენზიის მფლობელები და სამრეწველო თევზჭერის განმახორციელებელი პირები ახორციელებენ სამრეწველო თევზჭერის პროცესების ელექტრონულად მართვას; 2020-2021 წ.წ. თევზჭერის სეზონზე, შავ ზღვაში სამრეწველო თევზჭერის 9 ლიცენზიის დაქვემდებარებაში არსებული ან იჯარით მომუშავე თევზსაჭერი გემები (სულ - 21 გემი) "ელექტრონულ სარეწაო ჟუნალში" online-რეჟიმში ასახავენ თევზჭერის მონაცემების აღრიცხვას.
- **ელექტრონული მოდული „სახაზინო კოდი - 3033 გარემოდან გადამფრენი ფრინველების ამოღებაზე მოსაკრებლის გადახდის თაობაზე“** - მისი მეშვეობით კონტროლის განმახორციელებელი ელექტრონულ სისტემაში (ms.emoe.gov.ge) ამოწმებს მოსაკრებლის გადახდის ფაქტს. ხაზინის მონაცემებით, 2021-2022 წლების ნადირობის სეზონზე, 2021 წლის დეკემბრის მდგომარეობით გარემოდან გადამფრენი ფრინველების ამოღებაზე დაწესებული მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი 37 ათასზე მეტმა მოქალაქემ მიიღო.
- **სატელიტური ელექტრონული მონიტორინგის სისტემა** - მისი მეშვეობით უწყვეტად მიმდინარეობს უცხო ქვეყნის იურისდიქციაში შემავალ ტერიტორიულ ზღვასა და ღია ზღვაში თევზჭერაში ჩართული საქართველოს დროშის ქვეშ მცურავი გემების კონტროლი.

- დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის ელექტრონული სისტემა (airMonitoring) - დაინერგა 2021 წლის 1 ივნისიდან. სისტემის ცენტრალურ საცავში მონაცემების უწყვეტად მიღება უშუალოდ ხორციელდება აღნიშნული ვალდებულების მქონე ობიექტების უწყვეტ მონიტორინგს დაქვემდებარებული მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროებიდან, მათზე დამონტაჟებული მოწყობილობების მეშვეობით.
- “მაცივარაგენტების მართვის ელექტრონული სისტემა” - მიმდინარეობს სისტემის ტესტირება. სისტემა უზრუნველყოფს საქართველოს ტერიტორიაზე მაცივარაგენტების იმპორტის, რეალიზაციის, გამოყენებისა და მოხმარების ელექტრონული აღრიცხვასა და მიკვლევადობას. ქალაქის ჟურნალის ნაცვლად, მეწარმეებს შესაძლებლობა ექნებათ ელექტრონულად აწარმოონ მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების აღრიცხვისა და მომსახურების, მაცივარაგენტების ხარჯვის პროცედურები. ასევე მომზადებულია შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების პაკეტი.

ცხელი ხაზი - 153

24-საათიანი “ცხელი ხაზის - 153” საშუალებით დეპარტამენტი მოქალაქეებისა და ორგანიზაციებისგან იღებს შეტყობინებებს გარემოს დაცვის სფეროში სამართალდარღვევების შესახებ, რომლებზეც ოპერატიული რეაგირება ხორციელდება; მოქალაქეებს ასევე საშუალება აქვთ მიიღონ საჭირო ინფორმაცია და კონსულტაცია დეპარტამენტის კომპეტენციაში შემავალ საკითხებზე.

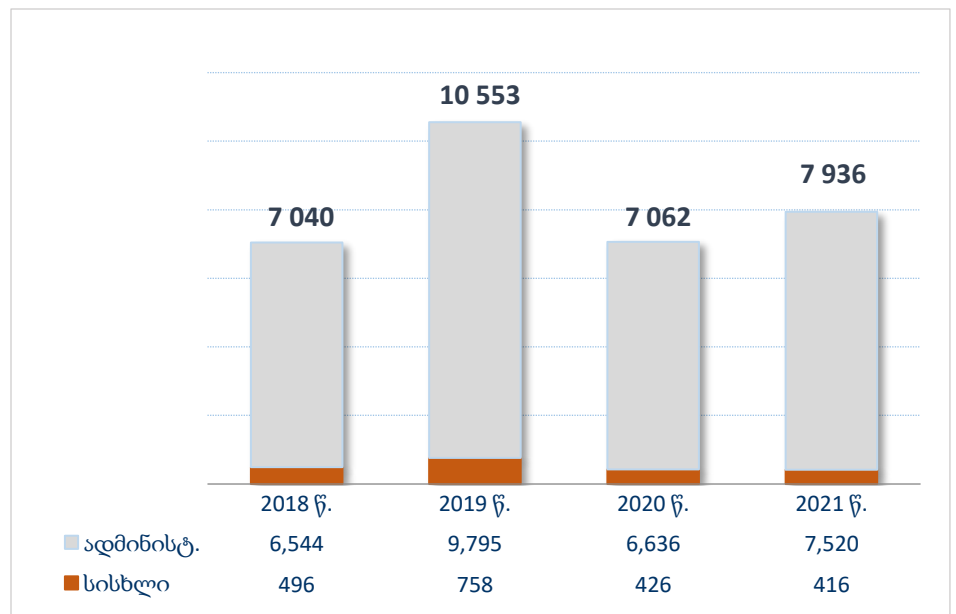
2021 წელს „ცხელ ხაზზე - 153“ შემოვიდა **3013** შეტყობინება გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის თაობაზე, რაზედაც დეპარტამენტის მიერ განხორციელდა რეაგირება და გატარდა კანონმდებლობით დადგენილი ზომები.

შეტყობინების თემატიკა	რაოდენობა
• სახერხი საამქროს ელექტრ. ჟურნალის წარმოებაზე	838
• ტყის კანონმდებლობის დარღვევა	471
• ნარჩენებით გარემოს დაბინძურება	529
• ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება	405
• ელექტრო-მაგნიტური გამოსხივება	29
• სუნის	111
• ხმაური	24
• უკანონო თევზჭერა	201
• უკანონო ნადირობა	128
• ცხოველთა დაცვის კანონმდებლობის დარღვევა	36
• წილის კანონმდებლობის დარღვევა	135
• წყლის კანონმდებლობის დარღვევა	12
• მიწის კანონმდებლობის დარღვევა	23
• უკანონო (ნებართვის გარეშე) საქმიანობა	33
• ლუქის დაზიანება	14
• დეპარტამენტის საქმიანობაზე/საჩივარი/პრეტენზია	24
სულ	3013

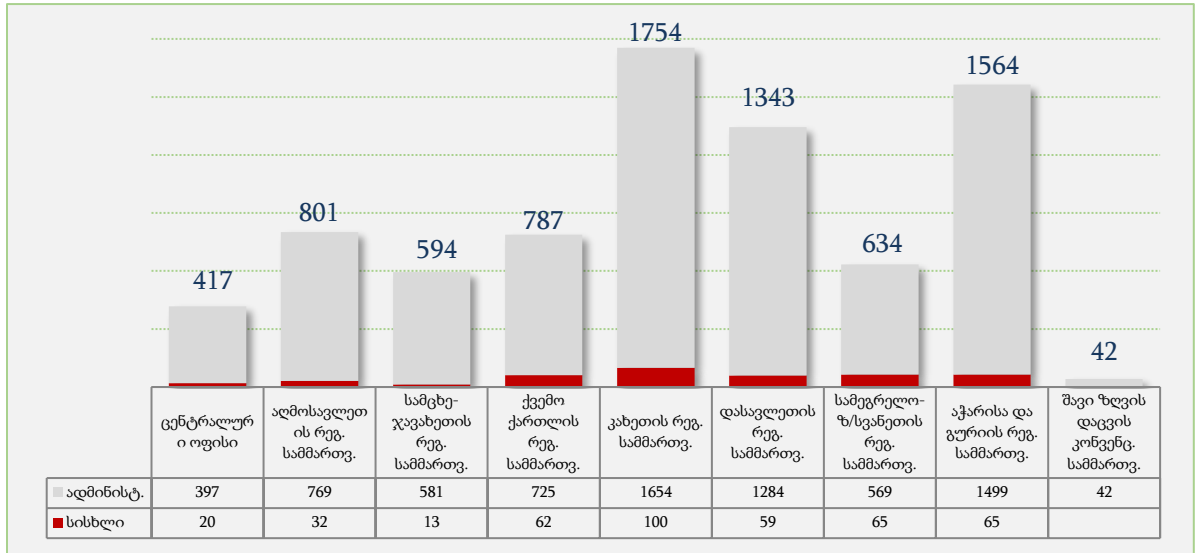
კანონდარღვევათა სტატისტიკა

2021 წელს გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ გარემოსდაცვითი პატრულირებისა და ინსპექტირების განხორციელების შედეგად გამოვლინდა გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის **7936** ფაქტი. მათ შორის:

- ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის **7520** ფაქტი, რომლებიც გადაიგზავნა შესაბამის სასამართლო ორგანოებში განსახილველად;
- სისხლის სამართლის ნიშნების მქონე **416** ფაქტი, საქმეები რომელთა შესახებ გადაეგზავნა სამართალდამცავ ორგანოებს შემდგომი რეაგირებისთვის.

კანონმდებლობის დარღვევათა დინამიკა, 2018-2021

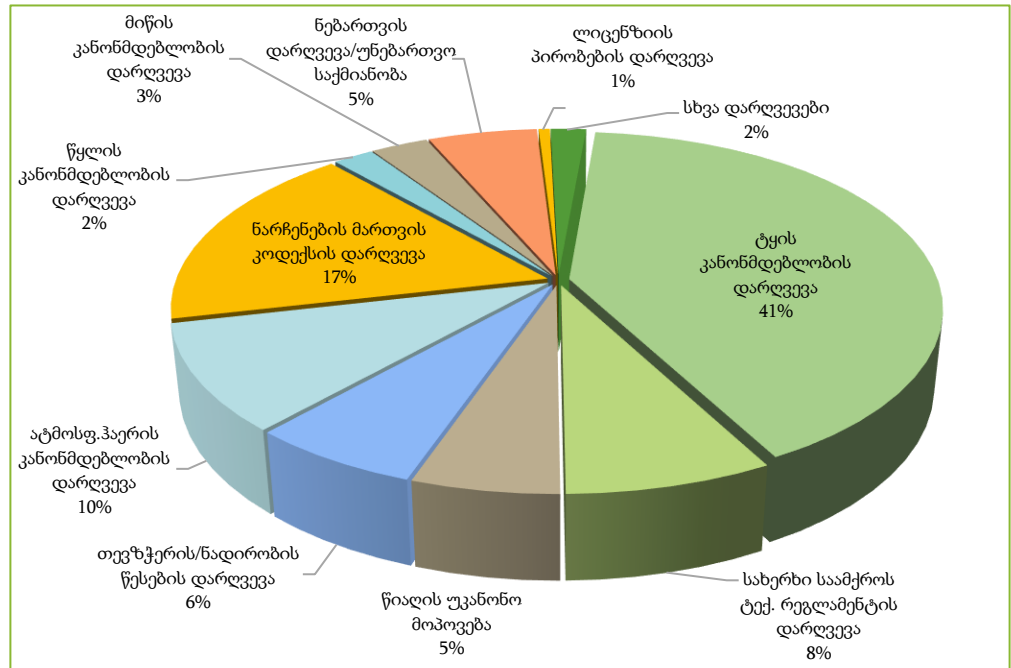
კანონმდებლობის დარღვევათა გამოვლენა სამსახურების მიხედვით, 2021

სამართალდარღვევათა სტრუქტურა

- ტყითსარგებლობის წესების დარღვევა 1 837 ფაქტი
- ხე-ტყის ტრანსპორტირების წესების დარღვევა 1 404 ფაქტი
- სასარგებლო წიაღისეულის უკანონო მოპოვება 431 ფაქტი
- ნადირობის წესების დარღვევა 152 ფაქტი
- თევზჭერის წესების დარღვევა 351 ფაქტი
- ნარჩენების მართვის კანონმდებლობის დარღვევა 1 362 ფაქტი
- სახერხი საამქროს ტექნიკური რეგლამენტის დარღვევა 605 ფაქტი
- ხე-ტყის დამზადების/სამონადირეო მეურნეობის/სოჭის გირჩით სარგებლობის ლიცენზიის პირობების დარღვევა 34 ფაქტი
- თევზჭერის ლიცენზიის პირობების დარღვევა 11 ფაქტი
- ატმოსფერული ჰაერის კანონმდებლობის დარღვევა 775 ფაქტი
- მიწის კანონმდებლობის დარღვევა 231 ფაქტი
- წყლის კანონმდებლობის დარღვევა 163 ფაქტი
- ნებართვის პირობების დარღვევა /უნებართვო საქმიანობა 438 ფაქტი
- გემებიდან ზღვის დაბინძურება 5 ფაქტი
- სახომალდო დოკუმენტებში მავნე ნივთიერებათა რეგისტრაციის წესების დარღვევა 6 ფაქტი
- სხვა დარღვევები 131 ფაქტი

სულ

7 936 ფაქტი

სამართალდარღვევათა სტრუქტურა, 2021

სისხლის სამართლის საქმეები

სამართლის დანაშაულის ნიშნების მქონე 416 საქმე გადაგზავნილია საგამომიებო ორგანოებში შემდგომი რეაგირებისთვის. მათ შორის:

-
- ხე-ტყის უკანონო მოპოვება 148
- უკანონო თევზჭერა/ნადირობა 110
- სახერხი საამქროს რეგისტრაციის მოთხოვნათა დარღვევა 88
- წილის უკანონო მოპოვება 44
- მიწის დაბინძურება, დეგრადაცია, ნაყოფიერი ფენის მოხსნა 3
- ხე-ტყის უკანონო ტრანსპორტირება 13
- სხვა დარღვევები 10

სულ 416 საქმე

ჯარიმა და გარემოზე მიყენებული ზიანი

2021 წელს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტების განხილვის შედეგად სამართალდამრღვევებზე დაკისრებული ჯარიმის თანხამ **2 738 780** ლარი შეადგინა.

გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის შედეგად გარემოსთვის მიყენებულმა ზიანის დაანგარიშებულმა ოდენობამ **7 948 897** ლარი შეადგინა, მათ შორის:

- სისხლის სამართლის ნიშნების მქონე ფაქტებზე - 6 941 360 ლარი;
- ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტებზე - 1 007 537 ლარი.

უკანონოდ მოპოვებული ბუნებრივი რესურსი

2021 წელს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის შედეგად გამოვლინდა უკანონოდ მოპოვებული ბუნებრივი რესურსი:

სახეობა	ოდენობა	სახეობა	ოდენობა
ინერტული მასალა, მ ³	3 824 732	ხე-ტყე სამასალე,მ ³	7 921,5
თიხა (საცემენტე), მ ³	5	ხე-ტყე საშეშე, მ ³	3 436,5
ანდეზიტო-დაციტები, მ ³	2419,5	თევზი, კგ	353,8
მანგანუმის ნედლი მადანი, ტ	5	შველი, ეგზ.	2
სილიკომანგანუმის წიდა, ტ	5096,8	მურა დათვი, ეგზ.	1
დიაბაზი, მ ³	4	გარეული ღორი, ეგზ.	2
ქვიშაქვა, მ ³	1	კურდღელი, ეგზ.	10
მოსაპირკეთებელი ქვა, მ ³	2,7	კვერნა, ეგზ.	13
ქვანახშირი, მ ³	23,02	მელა, ეგზ.	1
გაჯი (თიხა-თაბაშირი), მ ³	8	მგელი, ეგზ.	1
ტემენტი, მ ³	154,43	ფრინველი, ეგზ.	12
მიწისქვეშა მტკნარი წყალი, მ ³	3937,4		

რეგულირების ობიექტების ინსპექტირება

2021 წელს განხორციელდა რეგულირების ობიექტების (მათ შორის, ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის ლიცენზიის, გარემოსდაცვითი ნებართვის/გადაწყვეტილების მფლობელი სუბიექტების, გარემოსდაცვით ტექნიკურ რეგლამენტებს დაქვემდებარებული საწარმოების) **2 719** ინსპექტირება:

- **რეგულირების ობიექტების გეგმიური შემოწმებები** - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის უფროსის მიერ დამტკიცებული რეგულირების ობიექტების 2021 წლის შემოწმებათა გეგმის შესაბამისად;
- **რეგულირების ობიექტების არაგეგმიური შემოწმებები** - დეპარტამენტის უფროსის გადაწყვეტილების საფუძველზე, მათ შორის, მოქალაქეთა საჩივრების, “ცხელ ხაზზე” (153) შემოსული ინფორმაციების, უწყებების/ორგანიზაციების მომართვების, ასევე წინა შემოწმების საფუძველზე დაკისრებული ვალდებულებების შესრულების გადამოწმების მიზნით.
- **რეგულირების ობიექტების საქმიანობის დათვალიერება-შესწავლა** - “ცხელ ხაზზე” შემოსულ შეტყობინებებზე რეაგირების, ობიექტის საქმიანობის შესახებ ზოგადი ინფორმაციის მოპოვების, პრევენციული ღონისძიებების განხორციელების მიზნით.

რეგულირების ობიექტების ინსპექტირების შედეგად გამოვლინდა გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის **1764** დარღვევა, მათ შორის, **1608** - ადმინისტრაციული, **156** - სისხლის სამართლის საქმე.

2021 წელს განხორციელდა **200** რეგულირების ობიექტის საქმიანობის გარემოსდაცვით კანონმდებლობასთან შესაბამისობის გეგმიური და არაგეგმიური შემოწმება:

- **78** - გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებას/ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნას, გარემოსდაცვით ტექნიკურ რეგლამენტს დაქვემდებარებული ობიექტი;
- **7** - ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზია, ტყის ფონდის ტერიტორია (შერჩევით);
- **5** - სამონადირეო მეურნეობის / თევზჭერის სპეციალური ლიცენზია;
- **19** - სოჭის გირჩით სარგებლობის ლიცენზია;
- **20** - გმო სახეობების იდენტიფიცირების მიზნით სასოფლო-სამეურნეო ნათესებიდან ნიმუშების აღება/შემოწმება;
- **71** - საქართველოს ნავსადგურებში შემოსული გემების ინსპექტირება.

2021 წლის განმავლობაში შემუშავდა და **85** რეგულირების ობიექტს წარედგინა ადმინისტრაციული მიწერილობები - მათი საქმიანობის ინსპექტირების ან ანგარიშგების და სხვა პროცესში გამოვლენილი დარღვევების გონივრულ ვადაში აღმოსაფხვრელად სავალდებულო ღონისძიებების გატარების ან რაიმე ქმედებებისაგან თავი შეკავების მიზნით.

ტყის კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულების შემოწმების შედეგები

2021 წელს განხორციელდა 6 ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზიის პირობებისა და გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულების შემოწმება და **1** ტყის ფონდის ტერიტორიაზე ტყის კანონმდებლობის დაცვის მდგომარეობის შემოწმება;

შედეგი:

- **3** შემოწმების შედეგებით, ლიცენზიით გათვალისწინებული პირობებისა და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების დარღვევა არ გამოვლინდა;
- **4** შემოწმების შედეგებით გამოვლინდა კანონმდებლობის მოთხოვნათა შეუსრულებლობა, მათ შორის, 2 საქმეზე შემოწმების მასალები შემდგომი რეაგირებისთვის გადაეგზავნა საგამომიებო ორგანოს.

გამოვლინდა შემდეგი სახის დარღვევები:

- ტყეკაფის არასწორად გამოყოფა (2 საქმე);
- ხე-ტყის ჭრით ნარჩენებისგან გაუწმენდაობა (2 საქმე).
- ხე-ტყის უკანონო ჭრა (3 საქმე).

სულ, 2021 წელს დეპარტამენტის მიერ ინსპექტირებისა და პატრულირების პროცესში გამოვლინდა უკანონოდ მოჭრილი **11 358,0 მ³** ხე-ტყე, მათ შორის:

- სამასალე - 7 921,5 მ³
- საშეშე - 3 436,5 მ³

გარემოსთვის მიყენებული ზიანის დაანგარიშებულმა ოდენობამ **3 311 134,1** ლარი შეადგინა

სამონადირეო მეურნეობის ლიცენზიის პირობების შემოწმების შედეგები

2021 წელს განხორციელდა 3 სამონადირეო მეურნეობის შემოწმება ლიცენზიით გათვალისწინებული პირობებისა და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულების მდგომარეობის შესწავლის მიზნით.

- 2 შემოწმების შედეგად, გამოვლინდა ლიცენზიით გათვალისწინებული პირობების დარღვევა, მათ შორის 1 სისხლის სამართლის ფაქტი (ხე-ტყის უკანონო ჭრით გარემოსთვის მიყენებული ზიანმა შეადგინა 32 633, 64 ლარი).
- 1 შემოწმების შედეგად, დარღვევა არ გამოვლინდა.

თევზჭერის სპეციალური ლიცენზიის პირობების შემოწმების შედეგები

2021 წელს განხორციელდა 2 თევზჭერის სპეციალური ლიცენზიის შემოწმება. ლიცენზიით გათვალისწინებული პირობებისა და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულების მდგომარეობის შესწავლის მიზნით.

1 შემოწმების შედეგად, გამოვლინდა დარღვევები:

- დამატებითი სალიცენზიო პირობების შეუსრულებლობა;
- ადმინისტრაციული მიწერილობით დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობა.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის პირობების შესრულების შემოწმების შედეგები

2021 წელს დეპარტამენტის მიერ განხორციელდა გეგმიური/არაგეგმიური შემოწმება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის/ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნას, გარემოსდაცვით ტექნიკურ რეგლამენტს დაქვემდებარებულ 78 რეგულირების ობიექტში. შემოწმების შედეგების საფუძველზე გამოვლენილი ნებართვის/ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის პირობების დარღვევებზე კანონმდებლობით დადგენილი ზომების გატარების შემდგომ, დარღვევათა აღმოსაფხვრელად, განესაზღვრათ/ან განესაზღვრებათ გონივრული ვადები.

შავი ზღვის დაბინძურებისა და თევზჭერის კონტროლი

შავი ზღვის დაცვის კონვენციური სამსახურის მიერ MARPOL 73-78 კონვენციის შესაბამისად:

- განხორციელდა საქართველოს ნავსადგურებში შემოსული 71 გემის ინსპექტირება გარემოსდაცვითი მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით;
- სახომალდო დოკუმენტებში მავნე ნივთიერებებსა და მინარევებთან დაკავშირებული ოპერაციების რეგისტრაციის მოვალეობათა შეუსრულებლობისთვის 5 მცურავი საშუალების პასუხისმგებელ პირთა მიმართ გატარდა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ზომები.
- დაფიქსირდა გემებიდან ზღვის დაბინძურების 5 შემთხვევა. პასუხისმგებელი პირები დაჯარიმდნენ - თითოეული 65 000 ლარით. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის დაანგარიშებულმა ოდენობამ შეადგინა 42 465 ლარი. დაწესდა კონტროლი ზღვის დაბინძურების სალიკვიდაციო ღონისძიებების განხორციელებაზე.

შავი ზღვის აკვატორიაში განხორციელებული რეიდების შედეგად გამოვლინდა თევზჭერის წესების დარღვევის 20 ფაქტი, ჩამორთმეულ იქნა სხვადასხვა სახეობის 0,95 კგ თევზი და სამართალდარღვევის ჩადენის იარაღები (13 ბადე, 3 ნავი).

შავ ზღვაში სამრეწველო თევზჭერა, 2020-2021 წ.წ. სეზონი

თევზის სახეობა	თევზის მოპოვება, კილოგრამებში
ქაფშია	75 258 869,940
სტავრიდა	8 713,000
ხონთქარა	11 496,708
პელამიდა	40,000
სულ მოპოვებული	75 279 119,648

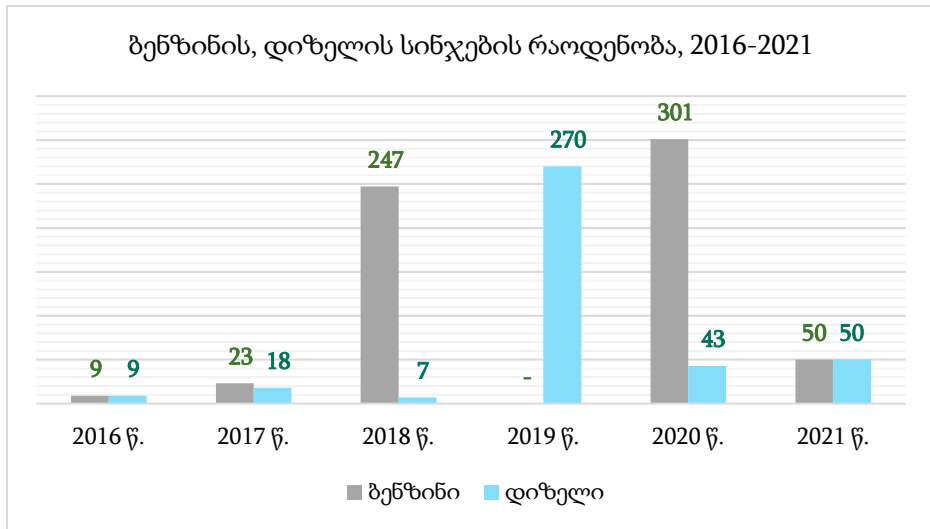
პრევენციული ღონისძიებები

საწვავის ხარისხის კონტროლი

საავტომობილო საწვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, 2021 წელს თბილისსა და საქართველოს რეგიონებში განთავსებული 100 ავტოგასამართი სადგურის რეზერვუარებიდან 50 ბენზინისა და 50 დიზელის საწვავის სინჯების აღებისა და ლაბორატორიული კვლევის პროცედურები.

კვლევის საფუძველზე დადგინდა, რომ საავტომობილო ბენზინის 3 სინჯში ადა დიზელის საწვავის 24 სინჯში, საწვავის ხარისხი არ აკმაყოფილებდა საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრულ საავტომობილო ბენზინის ხარისხობრივ ნორმებს ან/და დიზელის საწვავის შემადგენლობის ნორმებს.

პლასტიკის და ბიოდეგრადირებადი პარკების კონტროლი

2021 წელს პლასტიკისა და ბიოდეგრადირებადი პარკების წარმოებისას კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების დადგენის მიზნით, განხორციელდა სხვადასხვა სახის პლასტიკის მასალისა და ბიოდეგრადირებადი პარკების მწარმოებელი 36 ობიექტის ინსპექტირება და შესაბამისი ლაბორატორიული კვლევები. შედეგად დაილუქა და კონფისკაციას დაექვემდებარა 1 410 388 პარკი და 85 კგ რულონი.

ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების პრევენცია/შემცირება

2021 წლის 1 ივნისიდან, სამრეწველო სექტორიდან ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების პრევენციისა და შემცირების მიზნით განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებების ამოქმედებისა და დეპარტამენტის უფლებამოსილების გაზრდის შემდეგ, დეპარტამენტის მიერ განხორციელებული ინსპექტირების შედეგად რეგულირების ობიექტებს დაეკისრათ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა:

- **51** რეგულირების ობიექტს - დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის ინსტრუმენტული მეთოდით უწყვეტად განსაზღვრის ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო;
- **14** რეგულირების ობიექტს - აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების ექსპლუატაციის წესების დარღვევის ან/და ამ მოწყობილობების გაუმართაობის, აღნიშნული მოწყობილობების გამოუყენებლობის ან უქონლობის ფაქტებზე;

17 რეგულირების ობიექტს წარედგნა ადმინისტრაციული მიწერილობები საქმიანობის შეჩერების მოთხოვნით დარღვევების სრულად აღმოფხვრამდე.

დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობის ინსტრუმენტული მეთოდით უწყვეტად განსაზღვრის ვალდებულების შესრულების მიზნით, სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების უწყვეტი ინსტრუმენტული თვითმონიტორინგის ელექტრონულ სისტემაში რეგისტრირებულია **5** რეგულირების ობიექტი. კიდევ **2** ობიექტის მიერ წარმოდგენილია მოთხოვნა თვითმონიტორინგის ელექტრონულ სისტემაში რეგისტრაციისა და თვითმონიტორინგის მონაცემების უწყვეტად გადმოცემის მიზნით.

გენმოდელირებული ორგანიზმების კონტროლი

"ცოცხალი გენმოდელირებული ორგანიზმების შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად, 2021 წელს განხორციელდა 20 შემოწმება, ფიზიკური და იურიდიული პირების საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებში დათესილი ან/და სასაწყობო მეურნეობებში ნიმუშების აღებისა და მათში ცოცხალი გენმოდელირებული ორგანიზმების სახეობების იდენტიფიცირების მიზნით.

- ლაბორატორიული კვლევის შედეგების შესაბამისად, საკვლევი ნიმუშები გმო მარკერებს არ შეიცავს.

მრგვალი ხე-ტყის გადამამუშავებელი საამქროების კონტროლი

2021 წლის განმავლობაში ხორციელდებოდა პრევენციული ღონისძიებები არარეგისტრირებული სახერხი საამქროების ფუნქციონირების, ასევე უკანონოდ მოპოვებული ხე-ტყის გადამამუშავების ფაქტების პრევენციის, გამოვლენისა და აღკვეთის მიზნით:

- 2021 წლის მდგომარეობით, მერქნული რესურსების მართვის ელექტრონულ სისტემაში, კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებულია მრგვალი ხე-ტყის (მორის) გადამამუშავებელი **762** საამქრო.
- გამოვლენილ იქნა **88** არარეგისტრირებული, უკანონო სახერხი საამქრო.

რეგიონები	სახერხი საამქროები	
	რეგისტრირებული	არარეგისტრირებული
• ქ. თბილისი	5	-
• მცხეთა-მთიანეთი	14	-
• შიდა ქართლი	74	9
• ქვემო ქართლი	3	2
• კახეთი	44	15
• სამცხე-ჯავახეთი	104	4
• იმერეთი	126	8
• რაჭა-ლეჩხუმი, ქვ. სვანეთი	83	2
• გურია	49	3
• სამეგრელო-ზემო სვანეთი	143	20
• აჭარა	117	25
სულ, 2021 წ.	762	88

უკანონო ტყითსარგებლობის აღკვეთის ღონისძიებები

წალენჯიხის მუნიციპალიტეტის დაბა ჯვარის ტერიტორიაზე არსებულ საგუმბაგოზე ხე-ტყის (მათ შორის, სოციალური ხე-ტყის) და სოციალური ხე-ტყიდან მიღებული პირველადი გადამამუშავების პროდუქტის ტრანსპორტირების კონტროლის მიზნით, დეპარტამენტის უფლებამოსილი თანამშრომლების მიერ 24-საათიან რეჟიმში განხორციელდა **3000-ზე მეტი** ავტოტრანსპორტის დათვალიერება ხე-ტყის და პირველადი გადამამუშავების პროდუქტის დოკუმენტაციის შესაბამისობის გადამოწმება.

განსახორციელებელი გეგმები - 2022

2022 წელს დაგეგმილია შემდეგი ღონისძიებების განხორციელება:

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით -

- **გარემოსდაცვითი პატრულირების ეკიპაჟების გაძლიერება -**
  - აღჭურვილობისა და ავტოპარკის განახლება;
  - ტყის კონტროლის მიმართულებით სწრაფი რეაგირების თანამშრომელთა შესაძლებლობების გაძლიერების ღონისძიებების განხორციელება (GCF-ის ფარგლებში), მათ შორის, აღჭურვილობის შეძენა, ტრენინგების განხორციელება;
- **გარემოსდაცვითი ინსპექტირების ინსტიტუციონალური გაძლიერება -**
  - ინსპექტორების რაოდენობის გაზრდა, რეგიონულ დონეზე ინსპექტირების სამსახურების გაძლიერება, დამატებით კიდევ ერთი სამსახურის სამრეწველო ემისიებისა და ნარჩენების კონტროლის სამმართველოს ჩამოყალიბება;
- **რეგიონული სამსახურების სამუშაო პირობების გაუმჯობესება, მათ შორის -**
  - ახალი რეგიონული ოფისების მშენებლობა - ქუთაისში, თელავში, ოზურგეთში.

ასევე გათვალისწინებულია პრევენციული ღონისძიებების გაგრძელება, კერძოდ -

- საავტომობილო საწვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის კონტროლი;
- პლასტიკის ან/და ბიოდეგრადირებადი პარკების წარმოებისას კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების დადგენის მიზნით ინსპექტირების განხორციელება;
- გენმოდულირებული ორგანიზმების კონტროლის მიზნით ნიმუშების აღებისა და კვლევების განხორციელება;
- რეგულირების ობიექტების ინსპექტირება, მათ შორის, ატმოსფერული ჰაერის დამაბინძურებელი ობიექტების ინსპექტირება;

განხორციელდება ინსპექტორების გადამზადება სხვადასხვა პროექტის ფარგლებში საუკეთესო პრაქტიკის გაცნობისა და ინსპექტირების პროცესში გამოყენების მიზნით, მათ შორის ონლაინ პლატფორმის გამოყენებით;

გარემოს დაცვის სახელმწიფო კონტროლის ხელშეწყობის მიზნით დეპარტამენტში მოქმედი ელექტრონული სისტემების განვითარება/ დანერგვა, მათ შორის, „ინსპექტირების მართვის ელექტრონული სისტემის“ აპლიკაციის შემუშავება/დანერგვა.